

**Vízia rozvoja a fungovania
Protimonopolného úradu
Slovenskej republiky**

Vypracoval: Ing. Martin Zlocha

30.11.2022

Obsah:

I. ÚVOD

II. AKTUÁLNA SITUÁCIA

III. ĽUDSKÉ ZDROJE

IV. EFEKTIVITA ČINNOSTÍ PMÚ

V. TRANSPARENTNOSŤ A KOMUNIKÁCIA

VI. ZÁVER

I. ÚVOD

Hlavným poslaním Protimonopolného úradu Slovenskej republiky, ústredného orgánu štátnej správy Slovenskej republiky, je ochrana hospodárskej súťaže a koordinácia štátnej pomoci.

Protimonopolný úrad Slovenskej republiky (ďalej aj ako „úrad“, „Protimonopolný úrad SR“, „PMÚ SR“) je nezávislý ústredný orgán štátnej správy Slovenskej republiky na ochranu hospodárskej súťaže a koordináciu štátnej pomoci.

Úrad zasahuje v prípadoch kartelov, zneužívania dominantného postavenia, vertikálnych dohôd, kontroluje koncentrácie, ktoré spĺňajú notifikačné kritériá a posudzuje konanie orgánov štátnej správy a samosprávy v prípade, že svojim konaním obmedzia hospodársku súťaž. Taktiež zabezpečuje ochranu hospodárskej súťaže v oblasti štátnej pomoci.

Kompetencie úradu vyplývajú zo zákona č. 187/2021 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 187/2021 Z. z.“, „zákon o ochrane hospodárskej súťaže“, „zákon“).

Zákomom č. 187/2021 Z. z. sa zároveň transponovala smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1 z 11. decembra 2018 o posilnení právomocí orgánov na ochranu hospodárskej súťaže v členských štátoch na účely účinnejšieho presadzovania práva a o zabezpečení riadneho fungovania vnútorného trhu (Smernica ECN+) do právneho systému Slovenskej republiky.

Protimonopolný úrad Slovenskej republiky aplikuje okrem slovenského aj európske právo hospodárskej súťaže. Zároveň, v rámci Európskej siete pre hospodársku súťaž (ECN) plní úlohy, ktoré vyplývajú Slovenskej republike z členstva v Európskej únii.

Protimonopolný úrad Slovenskej republiky v rámci svojich právomocí podľa zákona o ochrane hospodárskej súťaže vykonáva predovšetkým prešetrovanie na relevantnom trhu, v správnom konaní rozhoduje o porušení zákona vo veci dohôd obmedzujúcich súťaž, zneužívania dominantného postavenia a obmedzovania súťaže orgánmi štátnej správy a samosprávy, zároveň vykonáva kontrolu koncentrácií, ako aj navrhuje opatrenia na ochranu a podporu hospodárskej súťaže.

V zmysle zákona č. 358/2015 Z. z. o úprave niektorých vzťahov v oblasti štátnej pomoci a minimálnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej aj ako „zákon o štátnej pomoci“) úrad ako koordinátor štátnej pomoci plní vybrané úlohy pri ochrane hospodárskej súťaže aj v oblasti štátnej pomoci.

II. AKTUÁLNA SITUÁCIA

V roku 2021 si úrad pripomenul 30. Výročie svojho vzniku. Aj napriek nepriaznivej pandemickej situácii, ktorá zasiahla všetky oblasti našej spoločnosti, vykonával Protimonopolný úrad SR riadne všetky svoje kompetencie v oblastiach ochrany, podpory hospodárskej súťaže a koordinácie štátnej pomoci a plnil si zákonné povinnosti pri ochrane súťažného prostredia na Slovensku. Za významný medzník minulého roka úrad z hľadiska ochrany hospodárskej súťaže a posilňovania právomoci úradu ako národnej autority na ochranu hospodárskej súťaže možno pokladať transpozíciu Smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1 z 11. decembra 2018 o posilnení právomocí orgánov na ochranu hospodárskej súťaže v členských štátoch na účely účinnejšieho presadzovania práva a o zabezpečení riadneho fungovania vnútorného trhu do slovenského právneho systému. K transpozícii uvedenej smernice došlo zákonom č. 187/2021 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý nadobudol účinnosť dňa 1. 6. 2021.

Úrad alebo Rada úradu právoplatnými rozhodnutiami uložili pokuty v celkovej výške presahujúcej 1,5 mil. eur celkovo 16 podnikateľom, ktorí sa svojím správaním dopustili porušenia pravidiel hospodárskej súťaže v rozličných oblastiach.

V oblasti štátnej a minimálnej pomoci úrad vykonával úlohy, ktoré mu ako koordinátorovi pomoci vyplývajú zo zákona o štátnej pomoci. Okrem iného sa úrad sústredil na informovanie verejnosti o oblasti štátnej a minimálnej pomoci prostredníctvom viacerých aktivít, zúčastňoval sa na medzinárodných stretnutiach týkajúcich sa štátnej a minimálnej pomoci. V správnych konaniach úrad z dôvodu porušenia zákona o štátnej pomoci uložil pokuty v celkovej výške takmer 70 tis. eur.

III. ĽUDSKÉ ZDROJE

PMÚ má v zásade v odbornej aj laickej verejnosti dobré meno a disponuje dostatkom odborníkov. Znamená to, že sa dlhodobo darí stabilizovať kľúčových expertov na úrade. Predovšetkým v právnej oblasti. V tomto trende je potrebné bezpochyby naďalej pokračovať.

Vzhľadom na stúpajúci trend – dôležitosť posudzovania z prípadov z ekonomického hľadiska sa javí ako nevyhnutné posilniť personálne obsadenie úrodu práve v oblasti ekonomickej. Práve dôsledná súhra právnych a ekonomických expertov pri posudzovaní pravidiel hospodárskej súťaže zabezpečí komplexnosť a kvalitu rozhodnutí a výstupov PMÚ. Takýto prístup bezpochyby ocení podnikateľské prostredie, ktorého sa činnosť úradu dotýka.

Pre trvalé zabezpečenie stability v personálnej oblasti bude nevyhnutné permanentne rozvíjať odborné schopnosti všetkých zamestnancov. Okrem ich správneho vedenia a motivácie bude potrebné zabezpečiť pravidelné kvalitné vzdelávanie expertov vo všetkých pre úrad relevantných oblastiach, ako aj čerpať z medzinárodnej výmeny skúseností jednotlivých odborníkov z úradov ostatných členských štátov Európskej únie.

IV. EFEKTIVITA ČINNOSTÍ PMÚ

Medzi najčastejšie konania PMÚ patria koncentrácie. Zvýšenie efektívnosti ich posudzovania by bolo možné doceliť napríklad zavedením zvýhodnených podmienok pred notifikačných konzultácií koncentrácie. Za podmienky predloženia všetkých požadovaných podkladov na účely posudzovania koncentrácie a v prípade využitia prednotifikačných zmlúv by sa mohla zaviesť garancia skrátenia lehoty posudzovania koncentrácie. Pri dodržaní podmienky kvalitného personálneho vybavenia úradu bude možné postupne zvyšovať rýchlosť a efektivitu transakčných procesov. Každé možné skrátenie lehôt zo strany úradu bude mať neodmysliteľný prínos v oblasti urýchlenia rokovaní a taktiež v oblasti znižovania transakčných nákladov.

Povinné oznamovanie pre menšie spoločnosti by bolo možné zjednodušiť a hlavne zrýchliť zavedením zjednodušeného oznamovacieho formuláru pre koncentrácie. Tak, aby bolo v možné zo strany každého podnikateľa – záujemcu takýto formulár zvládnuť vo vlastnej réžii, z úsporou času a nákladov na zabezpečenie externého spracovania.

Ďalšou z možností zlepšenia efektívnosti práce úradu je preskúmanie možnosti zmeny rozhodovania úradu na jednostupňové. Je všeobecne známe, že existujú prípady, pri ktorých dochádza k neúmernému predlžovaniu konaní. Berúc do úvahy dvojstupňové konanie úradu a prípadné ďalšie konania na súdoch môžu sa konania predlžovať o mesiace až roky. Takéto preskúmanie si vyžiada prípravu dôslednej analýzy možného zjednodušenia systému, pričom by mohlo pomôcť i posúdenie podobných postupov v ostatných členských štátoch EÚ.

V. TRANSPARENTNOSŤ A KOMUNIKÁCIA

Vzhľadom na postavenie PMÚ ako ústredného orgánu štátnej správy SR by mali byť pojmy ako transparentnosť a kvalitná, otvorená komunikácia samozrejmosťou. Je nevyhnutné v rámci platnej legislatívy pokračovať v nastúpenej ceste publikovania rozhodnutí úradu, či manuálov pre poskytovateľov štátnej pomoci. Ďalšou z možností zlepšenia komunikácie je posúdenie možnosti proaktívneho informovania účastníkov o vývoji konania, ktorá by mohla byť súčasťou vzdelávacieho procesu pochopenia legislatívneho rámca smerom k podnikateľskému prostrediu.

K zlepšeniu informovanosti odbornej verejnosti je možné tiež prispieť účasťou expertov úradu na odporných konferenciách, či seminároch, prípadne zvážením ich organizovania najmä v prípadoch zásadných zmien relevantnej legislatívy, resp. v prípadoch aktivít dotýkajúcich sa väčšieho počtu podnikateľských subjektov.

Kvalitnú transparentnú komunikáciu PMÚ je potrebné zabezpečovať všetkými dostupnými kanálmi. Znamená to využívať rôzne typy médií a prispôbovať sa požiadavkám prostrediu, s ktorým úrad prichádza do styku.

VI. ZÁVER

Túto Víziu rozvoja a fungovania Protimonopolného úradu Slovenskej republiky som spracoval výlučne s verejne dostupných externých zdrojov ako podklad do výberového konania na funkciu predsedu PMÚ. Som presvedčený, že po zvolení za predsedu úradu budem vo veľmi krátkom čase schopný sa priamo a bližšie zoznámiť s reálnym fungovaním PMÚ. Takéto poznanie mi umožní podniknúť všetky dostupné opatrenia k plneniu načrtnutej vízie a predovšetkým jej ďalšieho spresnenia. Cieľom je bezpochyby zabezpečiť bezproblémové

fungovanie jedného z ústredných orgánov štátnej správy Slovenskej republiky a hlavne jeho rozvoj na kvalitatívnu úroveň zodpovedajúcu postaveniu Slovenska ako právoplatného člena Európskej únie.

